MAATALOUS

Luomutilat on tuomittu pienimuotoisiksi, mutta se on hyväkin asia. **LUOMUYRITTÄJÄ ARTO JOKINEN**

Luomubroilereissa hidasta on vain kasvu

Mikä höyhenpukuinen juoksee pihalla, varastaa isännän pulttisarjan ja kasvaa maksimissaan 35 grammaa päivässä? Luomubroilerien kasvatusta yritettiin viime vuonna laihoin tuloksin. Yrittäjä kuitenkin luottaa tuotteen vetovoimaan.

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Hubbard-rotuiset luomubroilerikukot ovat tunnettuja hyvästä jalkaterveydestään.

PUNKALAIDUN (MT)
Lämmin syysaurinko häikäisee broilerikukkojen silmiä.

Ne paistattelevat päivää hallin seinustalla siivet oikosenaan. Kun eteen sattuu toinen kukko, pidetään hetken tuijotuskilpailu ja pörhistellään höyheniä.

Kukot eivät tiedä, että hetki on historiallinen.

Punkalaitumella Uusi-Pihkon tilalla on ollut broilereita 40 vuotta, mutta tänään on ensimmäinen kerta, kun ne pääsevät ulos.

Ulkoilutilaa reilusti

Ensimmäistä luomubroilerieräänsä kasvattava **Petri Tiukka** tiedostaa ulkoilusta aiheutuvat tautiriskit ja katselee kukkojen juoksentelua varautuneena.

Myös broilerikanoja huolestuttaa, mutta eri syistä.

Sisällä kanoja on luomusäädösten mukaisesti enintään kymmenen neliömetrillä. Ulkoilutilaa jokaisella kanalla olisi reilut neljä neliömetriä.

Yhteensä niillä on yli kolme hehtaaria metsälaidunta ja virikkeitä.

Silti kanat eivät uskalla oviaukkoa pidemmälle. ”Naisilla kestää”, Tiukka tuumaa.

Tiukan luomubroilerit ovat hidaskasvuista Hubbard-rotua. Muuta hidasta niissä ei olekaan – etenkään kukoissa.

Esimerkkinä Tiukka mainitsee, kuinka hän korjasi sisätiloissa ruokintalaitteistoa, ja pulttisarja katosi rasiasta nopeasti. Pultit löytyivät ympäri hallia hilluvien kukkojen nokista.

Koe-erä viime vuonna

Luomubroilerihankkeen takana on luomuyrittäjä **Arto Jokisen** yritys L’uomu Nokka.

Koeluontoinen erä luomubroilereita kasvatettiin Kauhavalla jo viime vuonna. MT kävi tuolloin paikan päällä tutustumassa 7 000 linnun koe-erään.

Broilerit eivät aiheuttaneet ostoryntäystä, mutta Jokinen on luottavainen. Hän uskoo, että ketjun tehostaminen ja brändäys auttavat luomubroileria löytämään tiensä kuluttajan lautaselle.

Punkalaitumen lisäksi luomubroilereita kasvatetaan nyt Peräseinäjoella ja Loimaalla. Broilerit tulevat parin päivän ikäisinä munina Tanskasta hautomoon Huittisiin, missä ne viipyvät kolme viikkoa.

Linnut teurastetaan 8–9 viikon iässä, 1,5–1,6 kilon painoisina.

Vanhempaispolvi Suomeen

Jokisen pidemmän aikavälin tavoitteena on saada myös broilerien vanhempaispolvi Suomeen.

Se edellyttää muutoksia lainsäädäntöön, sillä vanhempaispolvea ei kotimaassa kasvateta luomuna edes munivien kanojen puolella.

Parhaillaan Jokinen ja kasvattajat työstävät hanketta eteenpäin Eläintautien torjuntayhdistys ETT:n, Siipikarjaliiton, Eviran ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Kiinnostusta ilmassa

Luomubroilerin tuotannosta kiinnostuneita tiloja on Jokisen mukaan enemmänkin.

Luomubroilerit suosivat lepohetkinään suojaisia paikkoja. Sellainen löytyy vaikka kuormalavan takaa.

Broilerikasvattaja Petri Tiukka sai hetken jallituksen jälkeen kiinni yhden kukon ja vei sen tutustumaan laidunalueeseen.

Syynä voivat olla alhaiset investointikustannukset: Jos pellot ovat valmiiksi luomussa ja tilat löytyvät, tarvittavat muutokset voi saada hänen mukaansa aikaan muutamalla kymppitonnilla.

”Teurastamon kapasiteetti ei lopu kesken, joten laajentamisen varaa on.”

Koossa katto saavutetaan kuitenkin nopeasti: hallitilaa linnuilla voi olla maksimissaan 1 600 neliötä, mikä rajoittaa parven kokoa.

”Luomutilat on tuomittu pienimuotoisiksi, mutta se on hyväkin asia”, Jokinen linjaa.

TUULIKKI VIILO

Byrokratia kompastelee luomubroilereihin

Viranomaisille luomubroilerihanke aiheuttaa päänvaivaa. Ilmiö on uusi ja säännöt hakevat muotoaan.

Mallia ei löydy Ruotsistakaan: Pohjola on vasta hiljalleen siirtymässä luomubroilerien kasvatukseen.

Ikkunapinta-alaa pitäisi suomalaisessa luomubroilerihallissa olla viisi prosenttia.

Eräällä tilalla ikkunapinta-ala ei luomuyrittäjä **Arto Jokisen** mukaan riittänyt, mutta laskeetaanko mukaan myös karmit?

Entä millainen ulkoilutilaan vievän rampin tulisi olla?

Luomubroilereiden kasvattaja **Petri Tiukka** on ollut tiiviissä yhteydessä viranomaisiin hankkeen edetessä.

» Ensin pitäisi selvittää arkijärjen kanssa, mikä toimii.«

PETRI TIUKKA

Hänen mielestään kokemus on arvokas oppi laadittaessa maakohtaisia säädöksiä.

”Ensin pitäisi selvittää arkijärjen kanssa, mikä toimii. Käytännön kokemuksen pohjalta sitten laadittaisiin säännöt”, Tiukka ehdottaa.

TUULIKKI VIILO

Glyfosaatille vastustuskykyinen rikkakasvi valtaa Yhdysvaltojen soijapeltoja

Yhdysvaltojen etelävaltioiden soijanviljelijät käyvät taistelua ”superrikkakasviksi” tituleerattua rassirevonhäntää vastaan.

Revonhäntien sukuun kuuluvasta kasvista on tullut kiusa yksipuolisen gm-soijan viljelyssä.

Rassirevonhäntä on vastustuskykyinen glyfosaateille, joiden tunnetuin kauppanimike on Monsanto-yhtymän lanseeraama Roundup-torjunta-aine.

Missourin yliopiston rikkakasvitutkija **Kevin Bradleyn** mukaan rassirevonhäntä on nopeakasvuinen: se voi kasvaa jopa viisi senttiä päivässä. Kasvi käyttää runsaasti typpeä ja vie kasvutilaa soijalta.

Viime kuukausien aikana rassirevonhäntää on tavattu muun muassa Indianan, Michiganin, Ohion ja Illinoisin osavaltioista.

Torjuntakeinoja löytyy

Purduen yliopiston tutkijat suosittelevat viljelemään vuoden tai kaksi maissia rassirevonhännän torjumiseksi. Maissin torjunta-ainevalikoimasta löytyy rassirevonhäntään purevia yhdisteitä. Myös ruis välikasvina tehoaa.

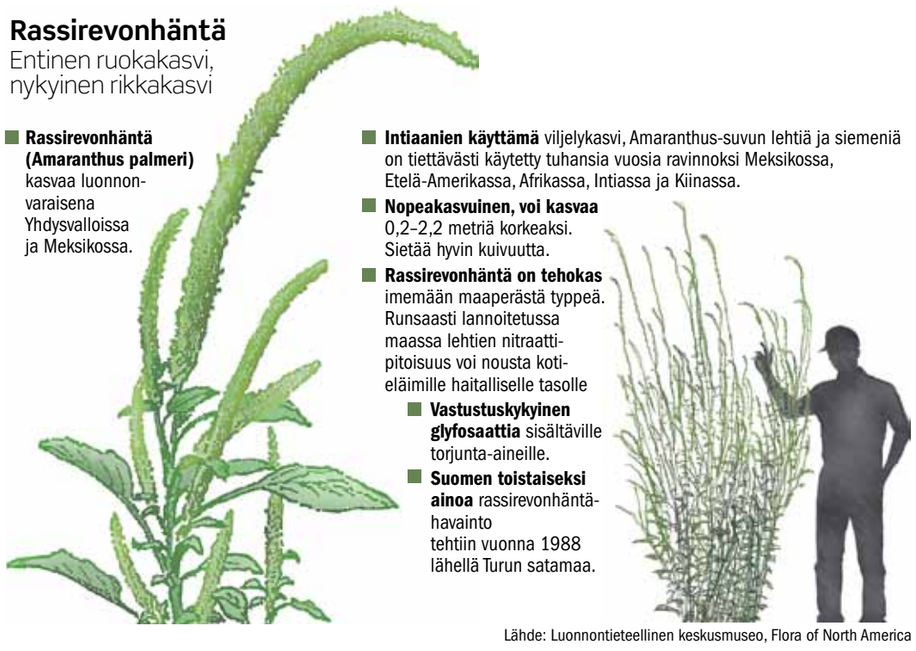

Lähde: Luonnontieteellinen keskusmuseo, Flora of North America

Syvämuokkauskin auttaa, mutta liian usein toistettu kyntö voi nostaa kuopattuja siemeniä uudelleen pintaan.

Monet amerikkalaiset viljelijät ovat luopuneet kynnöstä vuosia sitten ja siirtyneet suorakylvöön. Samalla viljelijät ovat kuitenkin tulleet riippuvaiseksi glyfosaatin käytöstä.

» Glyfosaatille vastustuskykyisiä rikkakasveja oli viime vuonna 28,3 miljoonan hehtaarin laajuisella alueella.«

USA:N MAATALOUSMINISTERIÖ

Yhdysvaltojen maatalousministeriö arvioi, että glyfosaatille vastustuskykyisiä rikkakasveja oli viime vuonna 28,3 miljoonan hehtaarin laajuisella alueella.

Iowan soijanviljelysäätiön mukaan satotappiot voivat rassirevonhännän valtaamilla pelloilla olla 30 prosentin luokkaa.

Soijan viljelyalan ennustetaan kasvavan Yhdysvalloissa tulevalla markkinointikaudella.

TUULIKKI VIILO

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Punkalaitumella oli maanantaina päästy sekä puimaan että kyntämään.

Puinnit etenevät nyt vauhdilla

Puinnit ovat viikonloppuna ja tällä viikolla edenneet vauhdilla, Vilja-alan yhteistyöryhmä kertoo keskiviikon tilannekatsauksessaan. Pellot ovat kantaneet yllättävän hyvin, vaikka uria paikoin jääkin.

Pitkään kaivatun poutasään ennustetaan jatkuvan ainakin tämän viikon. Puinnit saadaan todennäköisesti suuressa osassa maata tehtyä tällä ja ensi viikolla, Vyr arvioi.

Etelä-Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla, Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Uudellamaalla puinneista oli tämän viikon alussa saatu tehtyä noin 70 prosenttia.

Vaihtelua esiintyy maakuntien sisälläkin. Esimerkiksi Itä-Uudellamaalla puinneista oli maanantaina tehty vasta noin 60 prosenttia, maakunnan länsiosissa ne olivat pidemmällä.

Kymenlaaksossa ja Keski-Suomessa puinnit olivat viikon alussa hiukan yli puolen välin ja Savossa ja Pohjois-Karjalassa noin puolessa.

Vyr:n asiantuntijaraatilaiset kertovat, että sateet ovat heikentäneet viljan laatua. Arviota sato- ja laatutappioiden määrästä ei vielä pystytä antamaan.

SATU LEHTONEN